

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Ndob/64/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124329512
Dátum vydania rozhodnutia:	29.05.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Soňa Pekarčíková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:6124329512.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Sone Pekarčíkovej a členiek senátu JUDr. Beaty Miničovej a JUDr. Jaroslavy Fúrovej, v spore žalobcu: LINEA Property, s.r.o., Drieňová 34, 821 02 Bratislava, IČO: 31 322 247, zastúpeného Mgr. Vladimírom Šárnikom, advokátom, Rožňavská 2, 821 01 Bratislava, IČO: 30 865 077, proti žalovanému: Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava, Primaciálne námestie 429/1, 814 99 Bratislava, IČO: 00 603 481, o zaplatenie 433 045,28 eura s príslušenstvom, vedenom na Mestskom súde Bratislava III pod sp. zn. 84Cb/54/2024, o nesúhlase Mestského súdu Bratislava III s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

P r í s l u š n ý m súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu j e Mestský súd Bratislava IV.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Banská Bystrica listom, sp. zn. 10Up/1217/2024 zo dňa 13. augusta 2024 postúpil spor Mestskému súdu Bratislava III ako súdu príslušnému na prejednanie sporu, nakoľko žalobca v zákonom stanovenej lehote navrhol pokračovanie v konaní na príslušnom súde v zmysle § 10 ods. 3, resp. v zmysle § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších právnych predpisov.

2. S postúpením sporu Mestský súd Bratislava III nesúhlasil a predložil vec spoločne nadriadenému súdu podľa § 43 ods. 2 CSP. Poukázal na to, že zákon pre Mestský súd Bratislava III neupravuje miestnu príslušnosť, ale výlučne kauzálnu pre určité, konkrétne definované typy sporov [§ 22 písm. a), § 23 písm. a), § 26 písm. a), § 27, § 28 a § 29 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „CSP“)]. V predmetnej veci sa nejedná o žiadny z týchto sporov bez ohľadu na to, že v konaní vystupujú na strane žalobcu obchodná spoločnosť a na strane žalovaného subjekt verejného práva. Podľa Mestského súdu Bratislava III osobitne pre založenie kauzálnej príslušnosti podľa § 22 písm. a) CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor. O obchodnoprávny spor môže ísť vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa ustanovení § 261 a

§ 262 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Obchodný zákonník“) považovať za obchodný záväzkový vzťah. Mestský súd Bratislava III zdôrazňuje, že žalovaná pohľadávka vznikla titulom náhrady za obmedzenie užívania pozemku vo vlastníctve žalobcu nachádzajúcom sa v ochrannom pásme Martinského cintorína, ktorého zriaďovateľom je žalovaný a nie je teda vyvodzovaná zo vzájomného záväzkového vzťahu medzi žalobcom a žalovaným. Nárok žalobcu je majetkovým právom, ktorý by mal byť posudzovaný v zmysle ustanovení zákona č. 131/2010 Z. z. o pohrebníctve v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „zákon o pohrebníctve“) a ustanovení zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších právnych predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“). Keďže medzi žalobcom a žalovaným neexistuje záväzkový vzťah v zmysle § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka, nejedná sa o obchodnoprávny spor a nebola založená kauzálna príslušnosť Mestského súdu Bratislava III. Na prejednanie sporu je podľa Mestského súdu Bratislava III vecne a miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Mestskému súdu Bratislava III, vzhľadom na predloženie nesúhlasu Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci Okresným súdom Banská Bystrica v zmysle § 43 ods. 2 CSP tento nesúhlas prejednal a dospel k záveru, že nesúhlas Mestského súdu Bratislava III s postúpením veci je dôvodný.

4. Podľa § 12 ods. 2 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, na konanie v prvej inštancii je pre obvod Mestského súdu Bratislava IV miestne príslušný Mestský súd Bratislava IV.

5. Podľa § 13 CSP na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

6. Podľa § 15 ods. 1 CSP všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

7. Podľa § 40 CSP súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednania sporu.

8. Podľa § 43 ods. 1 CSP ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

9. Podľa § 43 ods. 2 CSP ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súdy viazané.

10. Podľa § 2 ods. 4 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov sídlom Mestského súdu Bratislava IV je mesto Bratislava; jeho obvod tvorí územný obvod okresov Bratislava I, Bratislava II, Bratislava III, Bratislava IV a Bratislava V.

11. Podľa § 15 ods. 7 zákona o pohrebníctve obec môže všeobecne záväzným nariadením ustanoviť ochranné pásmo pohrebiska; obec vo všeobecne záväznom nariadení určí šírku ochranného pásma pohrebiska v rozsahu najviac 50 metrov od hranice pozemku pohrebiska, pravidlá umiestňovania a povoľovania budov a stavieb v ňom so zreteľom na pietny charakter pohrebiska a ustanoví činnosti, ktoré nie je možné v ochrannom pásme vykonávať počas pohrebu.

12. Podľa § 15 ods. 8 zákona o pohrebníctve vlastník pozemku v ochrannom pásme má nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku. Náklady spojené s technickými úpravami v

ochrannom pásme a náhrady za obmedzenie užívania pozemku v ochrannom pásme uhrádza zriaďovateľ pohrebiska; ak sa vlastníkom pozemku v ochrannom pásme a zriaďovateľ pohrebiska o výške náhrady nedohodnú, rozhodne o nej súd.

13. Podľa § 261 ods. 2 Obchodného zákonníka touto časťou zákona sa spravujú takisto záväzkové vzťahy medzi subjektom verejného práva, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti.

14. Najvyšší súd z obsahu spisu zistil, že predmetom tohto sporového konania je majetkový spor z titulu žalobcom tvrdeného a uplatneného práva na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku podľa § 15 ods. 8 zákona o pohrebníctve s poukazom na zriadenie ochranného pásma pohrebiska všeobecne záväzným nariadením obce podľa § 15 ods. 7 zákona o pohrebníctve. Podľa najvyššieho súdu tento spor nespadá pod žiadny z prípadov, ktorý by zakladal kauzálnu príslušnosť Mestského súdu Bratislava III.

15. Žalobcom požadované plnenie má svoj pôvod vo verejnoprávnom obmedzení jeho vlastníckeho práva k dotknutým pozemkom všeobecne záväzným nariadením obce. Pre založenie kauzálnej príslušnosti (v obchodnoprávných sporoch) podľa § 22 CSP je nevyhnutné, aby bola naplnená kvalitatívna stránka pojmu obchodnoprávny spor, o ktorý ide vtedy, ak ide o spor podľa druhej časti Obchodného zákonníka, prípadne o spor zo záväzkového vzťahu, ktorý možno podľa § 261 a § 262 Obchodného zákonníka považovať za obchodný záväzkový vzťah podľa tretej časti Obchodného zákonníka. Žalobca a žalovaný sú síce podnikateľom a subjektom verejného práva, avšak žalovaný nárok na primeranú náhradu za obmedzenie užívania dotknutých pozemkov nie je odvodený od ich vzájomného zmluvného záväzkového vzťahu. Ich vzťah a z neho plynúce nároky sa spravujú zákonom o pohrebníctve so subsidiárnou pôsobnosťou Občianskeho zákonníka (podľa § 35 ods. 3 zákona o pohrebníctve).

16. Najvyšší súd dáva do pozornosti, že všeobecne záväzné nariadenie, na základe ktorého dochádza podľa § 15 ods. 7 zákona o pohrebníctve k obmedzeniu vlastníckeho práva vlastníkov dotknutých pozemkov, nie je určené vopred známemu okruhu adresátov. K verejnoprávnemu obmedzeniu vlastníckeho práva dochádza bez ohľadu na to, za akým účelom dotknutí vlastníci užívajú pozemky, ktorých sa všeobecne záväzné nariadenie obce týka (podnikateľská činnosť atď.). Vzhľadom na uvedené nemôže byť pri vzniku práva na primeranú náhradu za obmedzenie užívania pozemku podľa § 15 ods. 8 zákona o pohrebníctve zrejmé, či sa predmetný nárok týka podnikateľskej činnosti dotknutého vlastníka pozemku.

17. Najvyšší súd preto sumarizuje, že z obsahu spisu nezistil obchodný záväzkový vzťah medzi stranami sporu, keďže medzi stranami sporu neboli naplnené podmienky pre vznik obchodného záväzkového vzťahu podľa § 261 alebo § 262 Obchodného zákonníka. Nemožno najmä konštatovať, že by verejnoprávnym obmedzením vlastníckeho práva žalobcu ako dotknutého vlastníka pozemku došlo k vzniku záväzkového vzťahu medzi subjektom verejného práva a podnikateľom, pričom by bolo s prihliadnutím na všetky okolnosti zrejmé, že tento vzťah sa týka podnikateľskej činnosti žalobcu. Keďže nie sú známe ani iné okolnosti, pre ktoré by bolo možné spor medzi žalobcom a žalovaným posúdiť ako spor, v ktorom by bola daná kauzálna príslušnosť na základe iného zákonného ustanovenia (§ 23 až 33 CSP, resp. príslušné ustanovenia osobitných predpisov), najvyšší súd uzatvára, že ide o spor patriaci do občianskoprávnej agendy. Príslušným súdom na prejednanie a rozhodnutie sporu je preto v súlade s § 12 ods. 2, § 13 CSP v spojení s § 15 ods. 1 CSP s prihliadnutím adresu sídla žalovaného Mestský súd Bratislava IV ako všeobecný súd žalovaného.

18. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.